Қазақстан Республикасының Денсаулық сақтау министрлігі
С.Ж. Асфендияров атындағы Қазақ Ұлттық медицина университеті

«АЛМАТЫ ҚАЛАСЫ ХАЛҚЫНЫҢ МЕДИЦИНАЛЫҚ ҰЙЫМДАРДАҒЫ САНИТАРЛЫҚ-ГИГИЕНАЛЫҚ ЖАҒДАЙДЫ БАҒАЛАУЫ»

мамандығы 5B110200 – «Қоғамдық денсаулық сақтау»

Ғылыми жетекшісі:
м.ғ.к., доцент Нурбақыт А.Н.

Алматы -2017

ТАҚЫРЫПТЫҢ ӨЗЕКТІЛІГІ

Ауруханаішілік ортаны оңтайландыру мен МҰ-дағы пациенттер үшін қолайлы жағдайларды әзірлеу аса өзекті міндет, ал мұндай жағдайлармен қанағаттанушылық деңгейін анықтау үшін құнды материалды пациенттер арасында сауалнаманы тиісті деңгейде ұйымдастыру мен жүргізу арқылы алуға болады. Алайда бұрын жүргізілген әлеуметтік зерттеулерде негізгі назар пациенттердің медициналық қызметкерлердің қызметіне, көрсетілген көмек деңгейіне және т.с.с. аударылған.

Әлемнің көптеген елдерінде денсаулық сақтау саласында белсенді түрде реформалар жүріп жатыр. Бұл ретте медициналық көмек сапасын арттыру басымдылыққа ие міндетке айналған. Бұл міндет Қазақстанға да қатысты екендігі анық. «Медициналық көмек сапасы» ұғымы денсаулық сақтау саласындағы негізгі ұғымдардың біріне жататындығына қарамастан медициналық көмек сапасын жақсартуға түрлі әдістерге ие. Алайда ұғымның нақты және біркелкі анықтамасы жоқ, бірақ ДДСҰ ұсынымына сәйкес медициналық көмек сапасы компоненттерінің біріне пациенттің медициналық көмек деңгейімен қанағаттанушылығын жатқызуға болады. сапаны бақылауға қатысты көптеген сұрақтар бойынша елеулі тәжірибе жинақталған, алайда сапаны бағалау сұрақтарының әдістемелік дайындығының болмауы көптеген көрсеткіштер мен олардың комбинацияларын, оның ішінде медициналық көмекті көрсету үдерісі ұйымдастырылатын және өтетін санитарлық-гигиеналық және тұрмыстық жағдайларының сандық өзара әрекеттестігін анықтауға және жүйелеуге мүмкіндік бермейді.

Зерттеу мақсаты:

Медициналық ұйымдардағы санитарлық-гигиеналық және тұрмыстық жағдай туралы халықтың ой-пікірін бағалау және санитарлық жағдайларды жақсартуға бағытталған әрекеттерді жетілдіру бойынша ұсыныстар әзірлеу.

Зерттеу міндеттері:

1) Медициналық ұйымдардың санитарлық-гигиеналық жағдайына қатысты емделушілердің ой-пікірін зерттеу
2) Медициналық ұйымдардың санитарлық-гигиеналық жағдайына қатысты медициналық қызметкерлердің ой-пікірін бағалау
3) Медициналық ұйымдардағы санитарлық-гигиеналық жағдайларды жақсарту бойынша тәжірбиелік ұсыныстар әзірлеу.

Тәжірибелік мәні

- Медициналық ұйымдардағы санитарлық жағдайды бағалау негізінде алынған зерттеу нәтижелерін, медициналық ұйым басшылары медициналық көмек сапасының маңызды бір индикаторы ретінде емдеу профилактикалық мекемелердің санитарлық-гигиеналық жағдайын жақсарту мақсатында қолдана алады.

Халықтың медициналық көмек сапасына және тиімділігіне санитарлық-гигиеналық жағдайлардың әсеріне қатысты бағасы

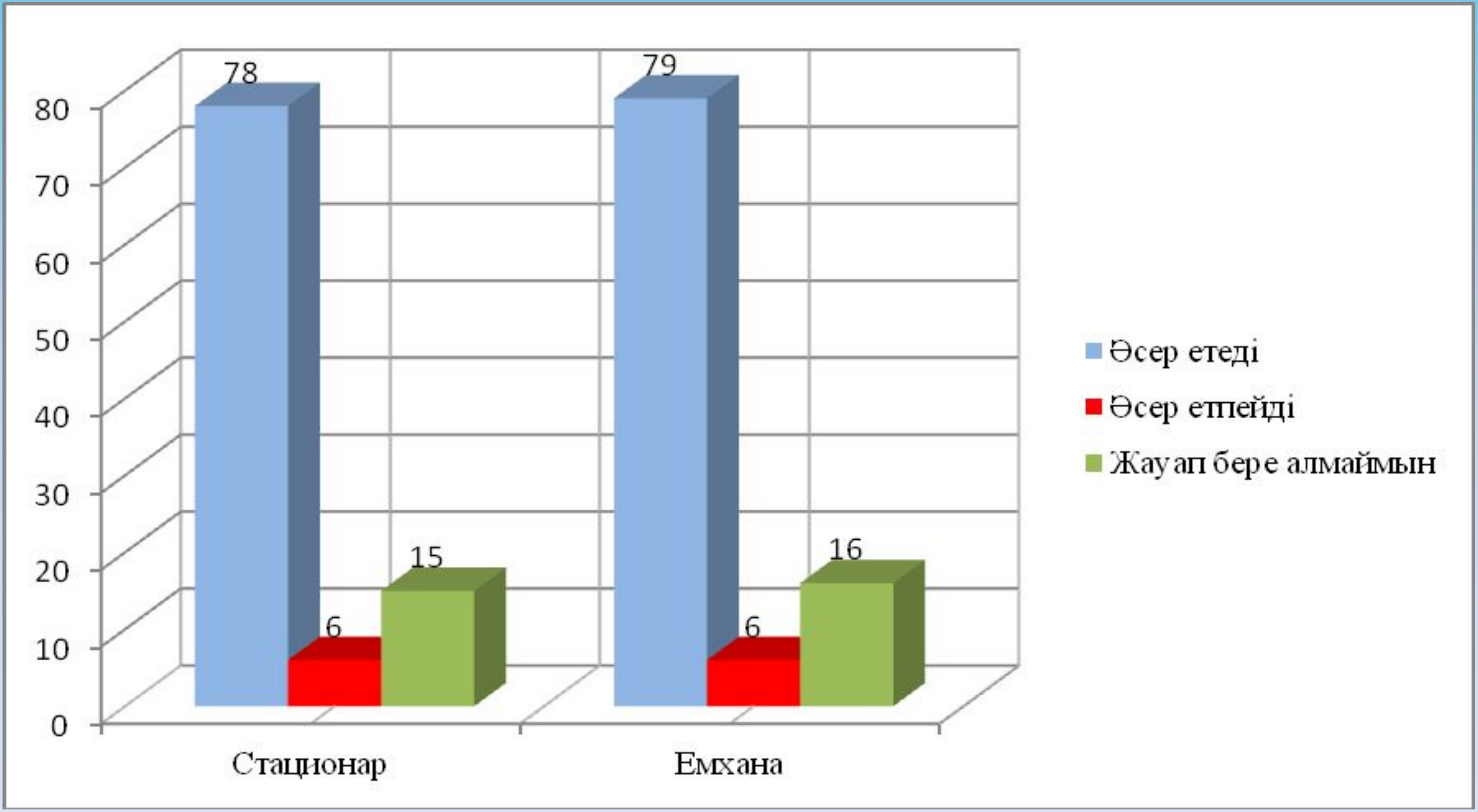

Медициналық ұйымдардағы жеке гигиенаны сақтау жағдайларына қанағаттанбаушылық себептері

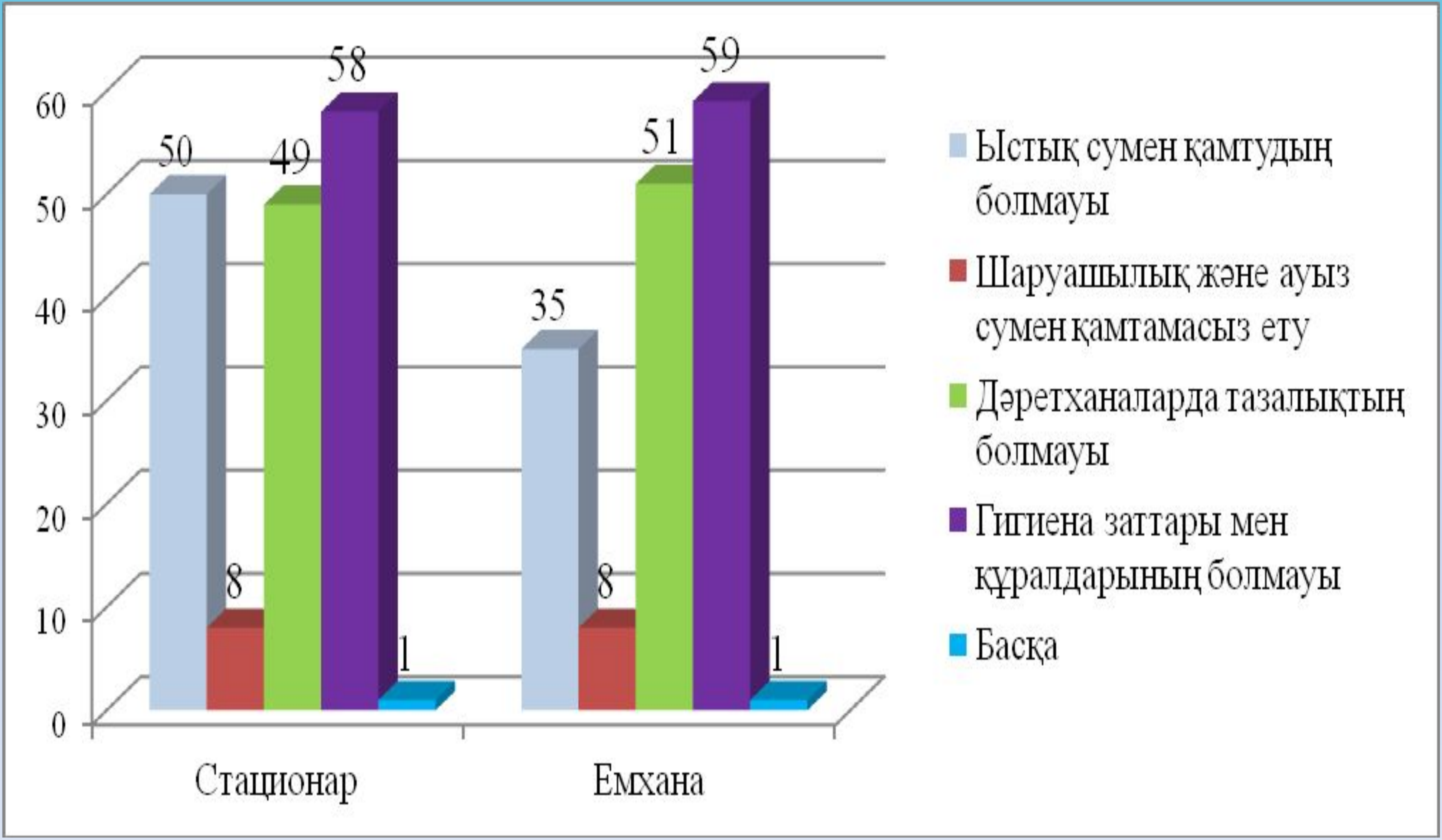

Медициналық ұйымдардағы жалпы жайлылық деңгейін бағалау

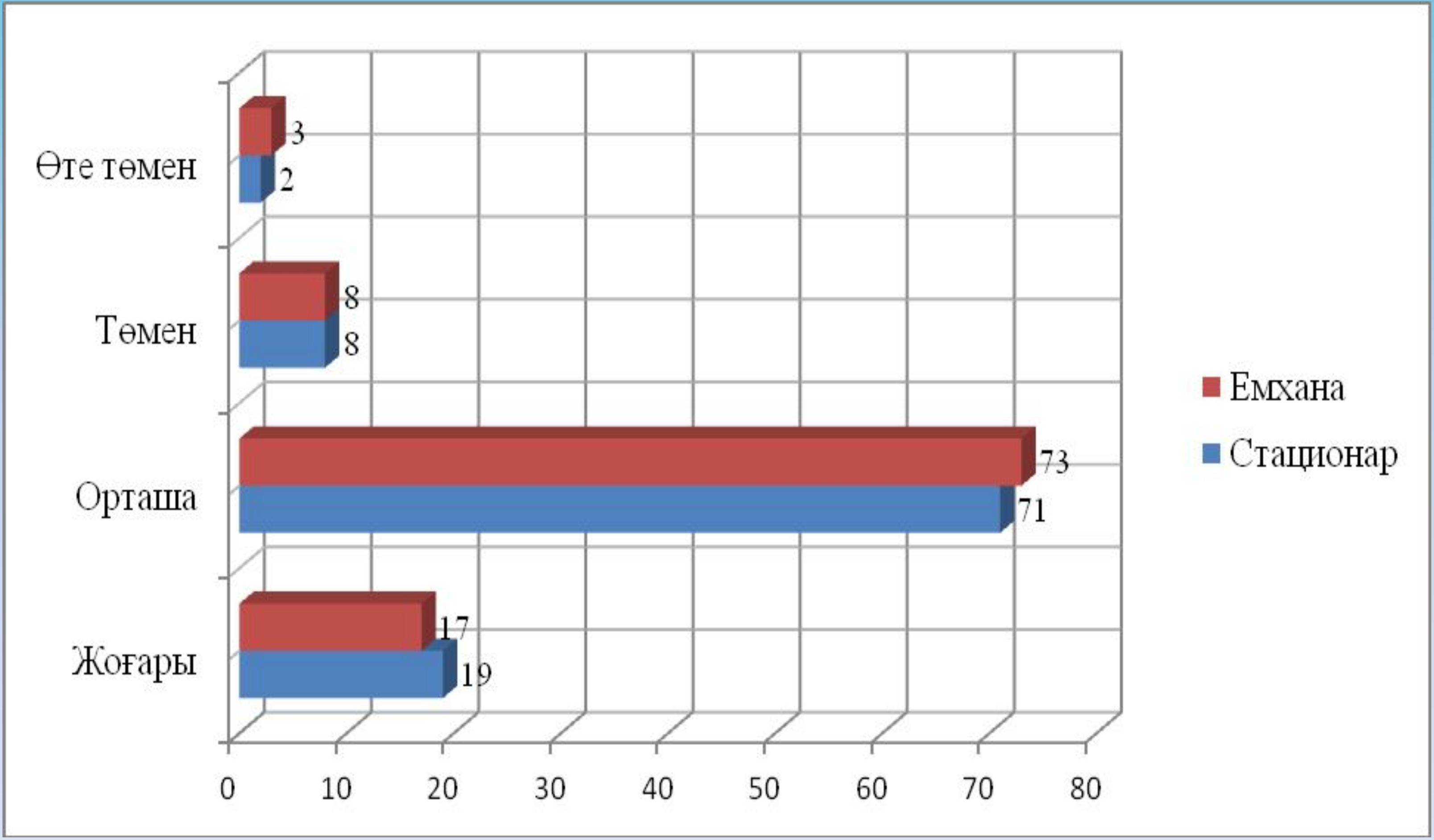

- **Ауруханалық палаталардың тығыздығын бағалау**

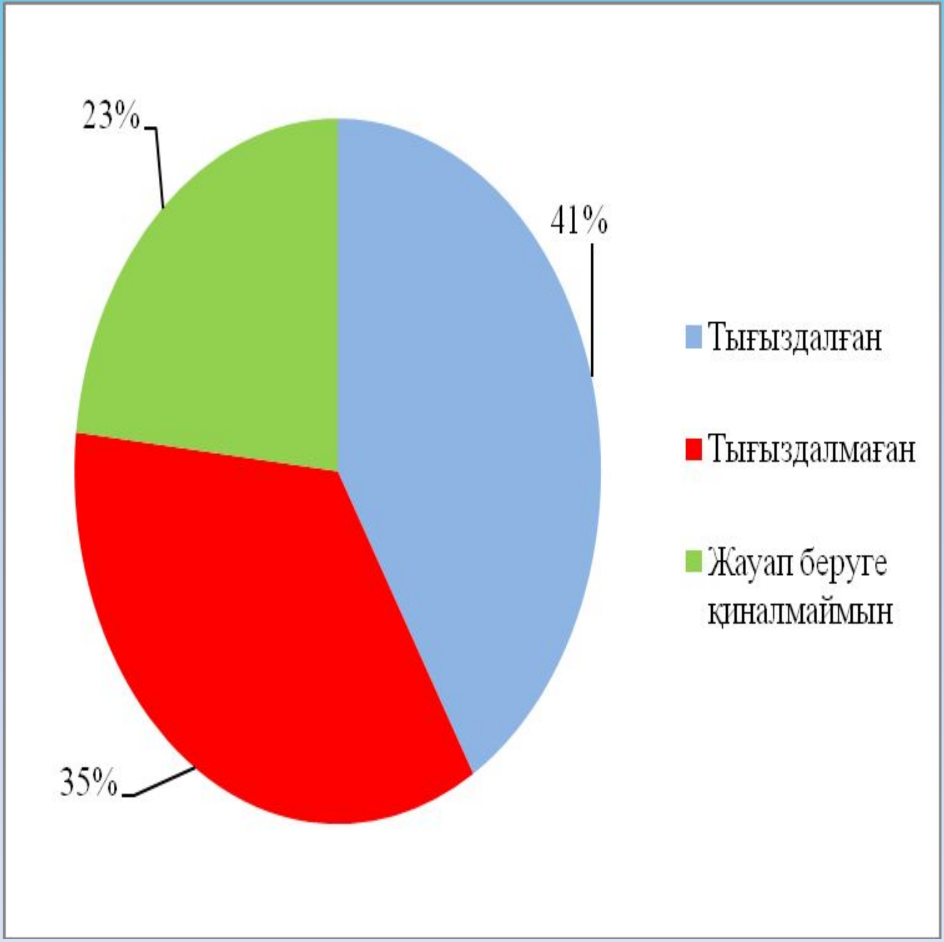

- **Ауруханалық палаталардың санитарлық жағдайына қанағаттанушылығын бағалау**

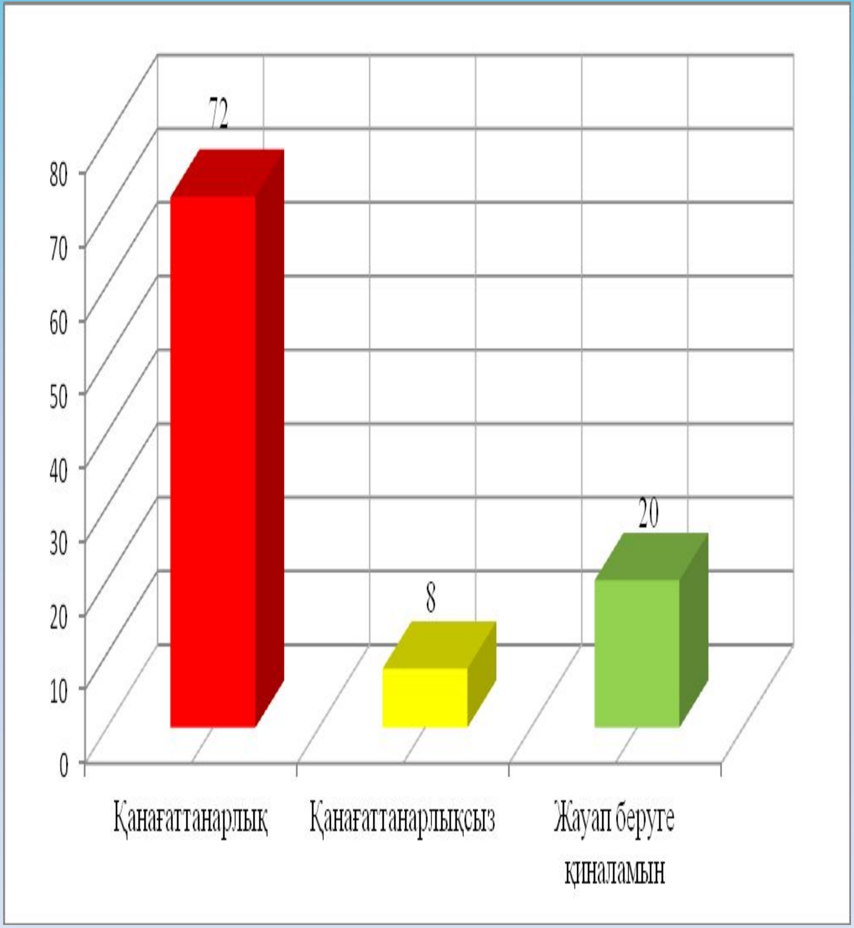

- **Медициналық ұйымдардағы дәретханалардың санитарлық жағдайын бағалау**

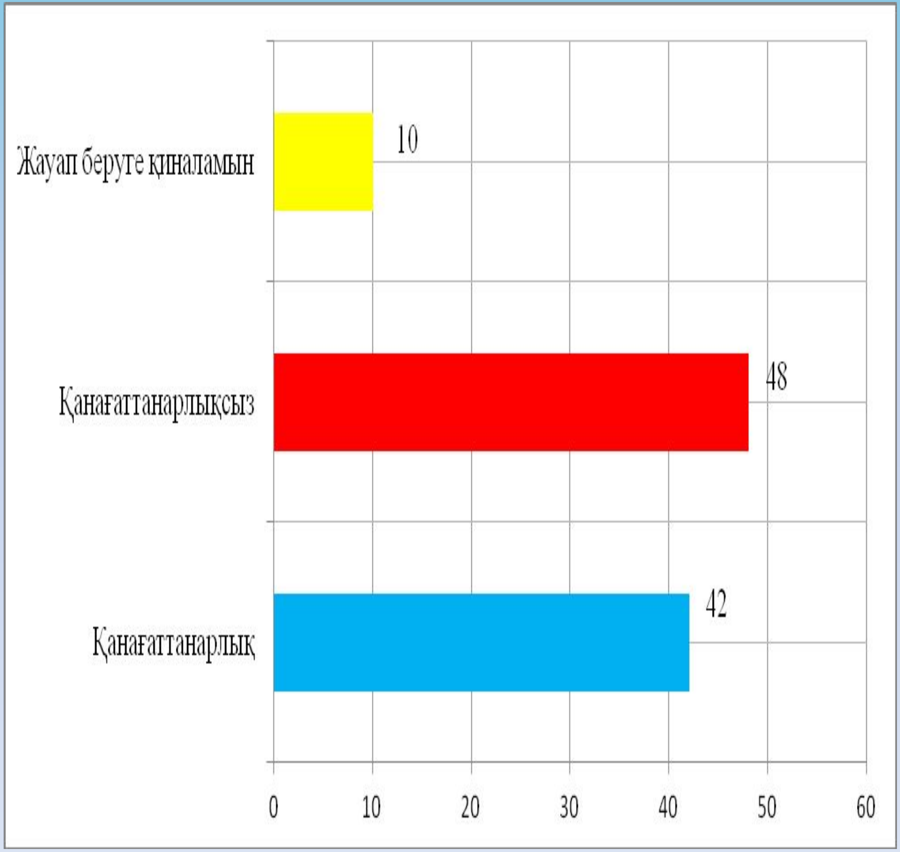

- **Медициналық ұйымдардағы тазалау мен залалсыздандыру тәртібін бағалау**

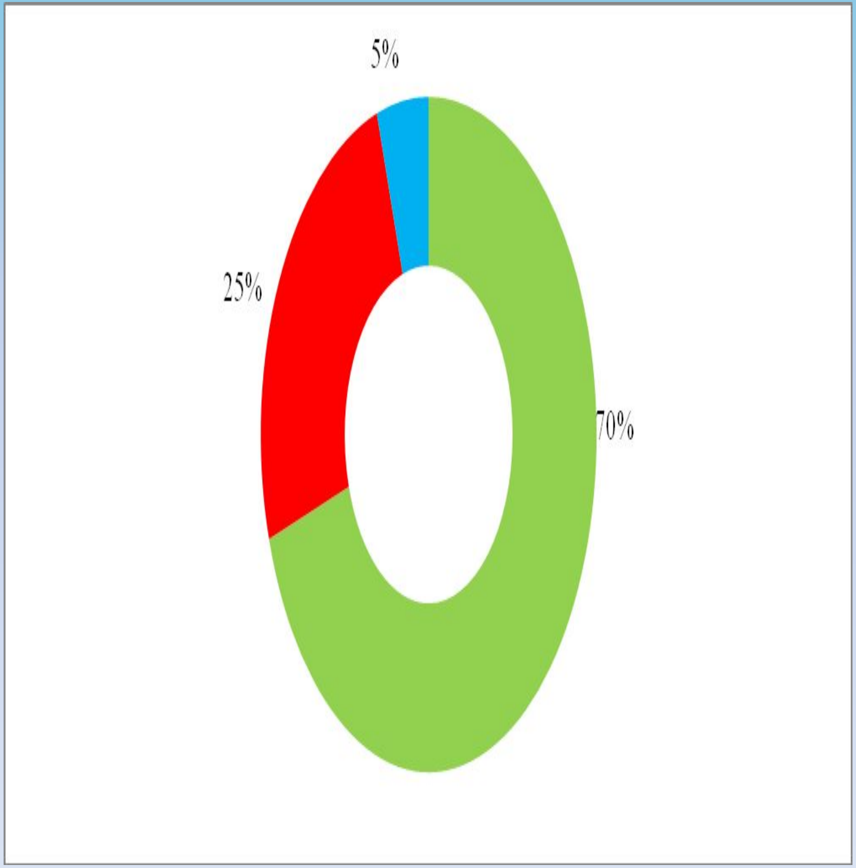

- **Медициналық ұйымдардың жөндеу жұмыстарын қажет етуін бағалау**

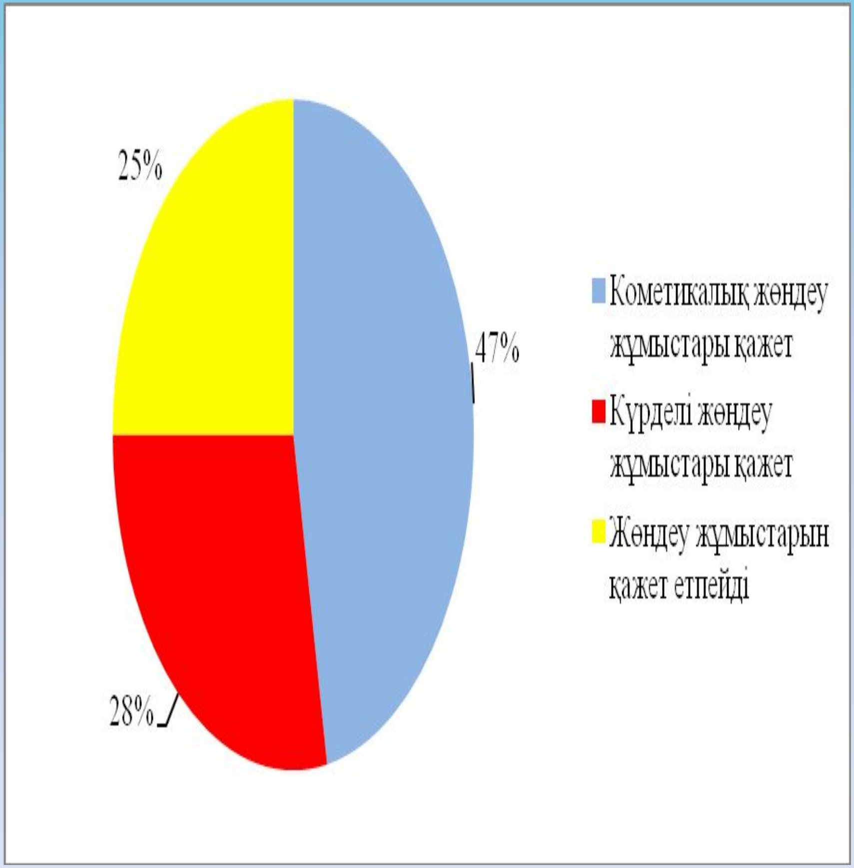

- **Медициналық ұйымдардағы жасанды жарықтың жағдайын бағалау**

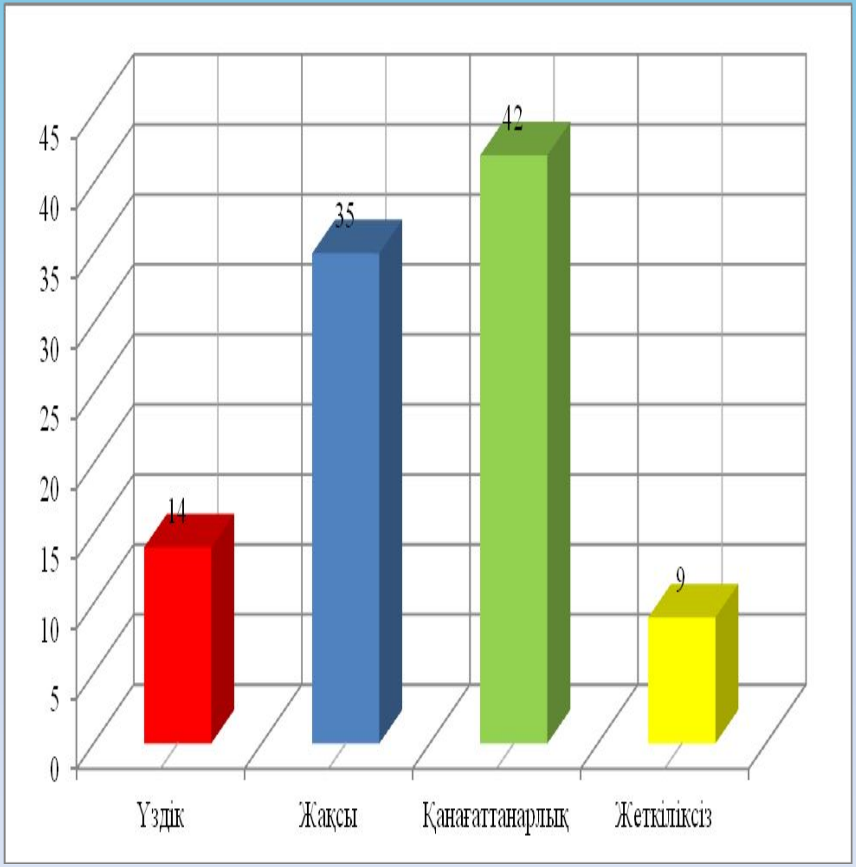

- **Төсек орын тысын алмастыру тәртібінің сипаттамасы**

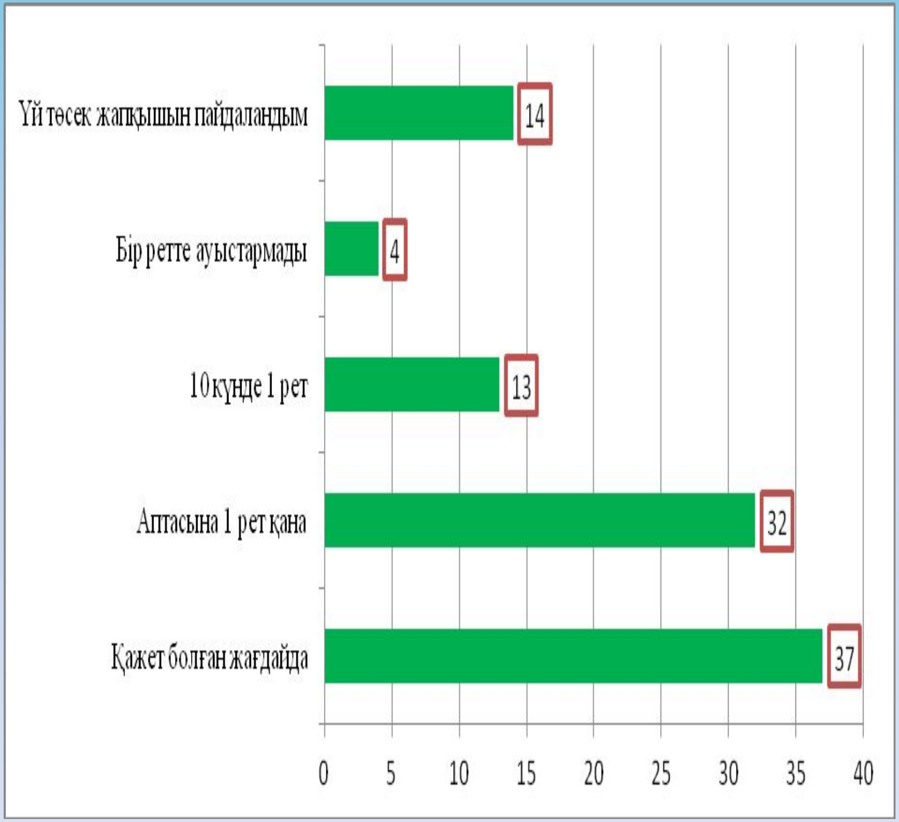

- **Медициналық ұйым аймағының сипаттамасы**

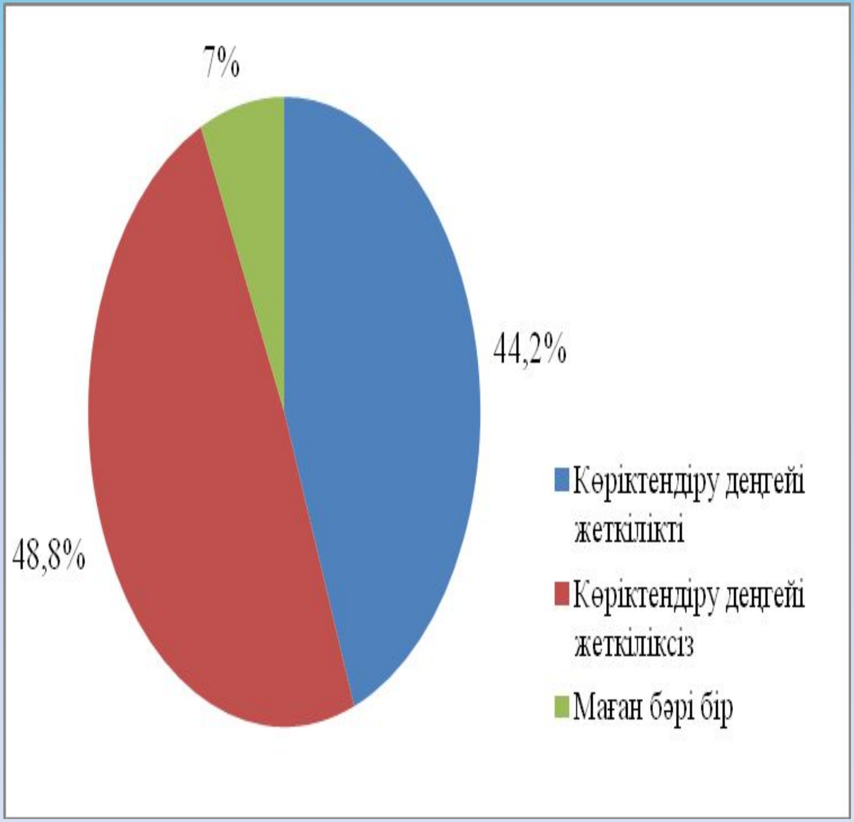

Стационардағы тамақ сапасын бағалау

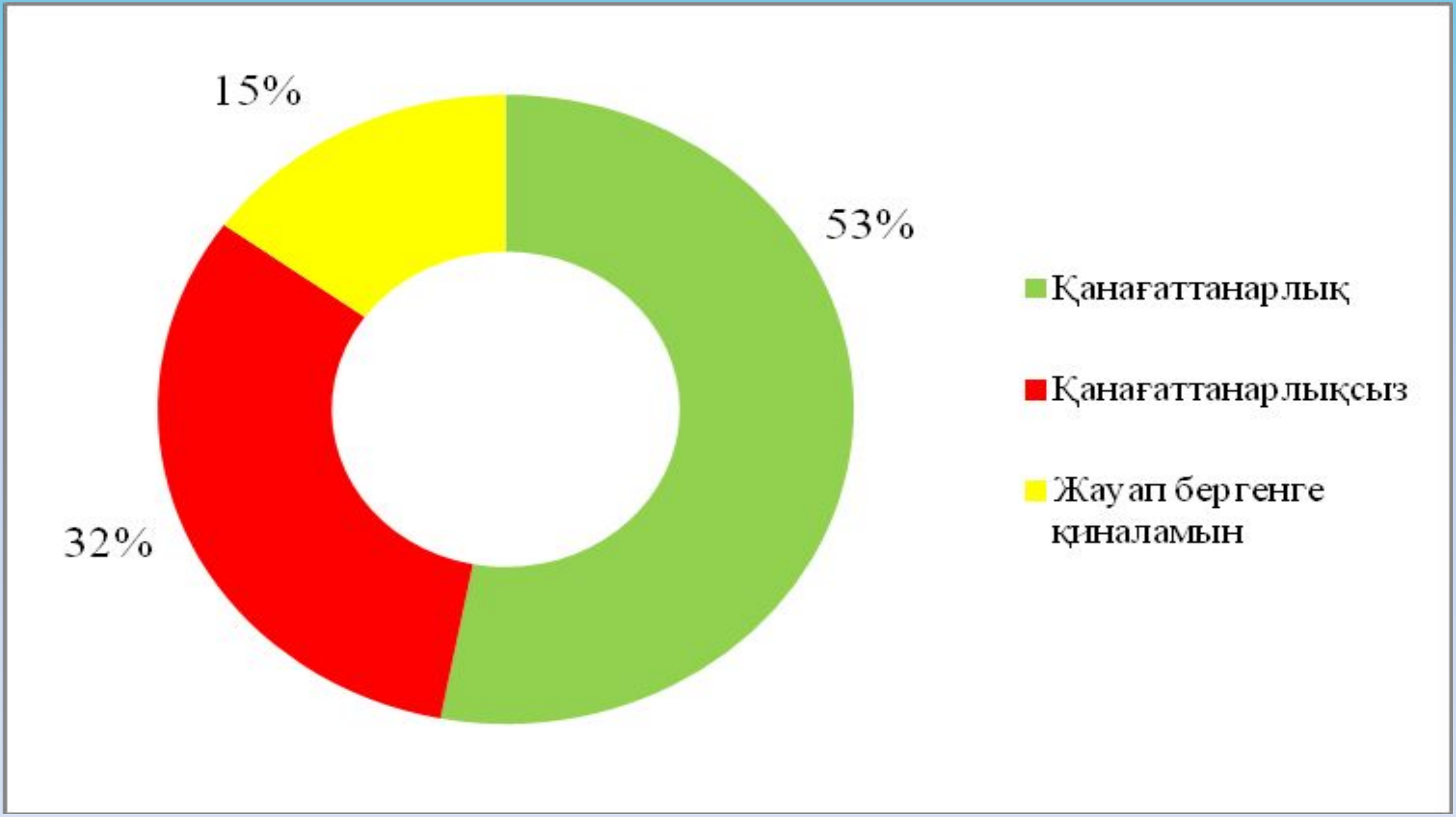

Медициналық қызметкерлердің медициналық ұйымдардағы санитарлық-гигиеналық жағдайды бағалауы

- **Медициналық ұйымның орналасқан жеріне қанағаттанушылықты бағалау**

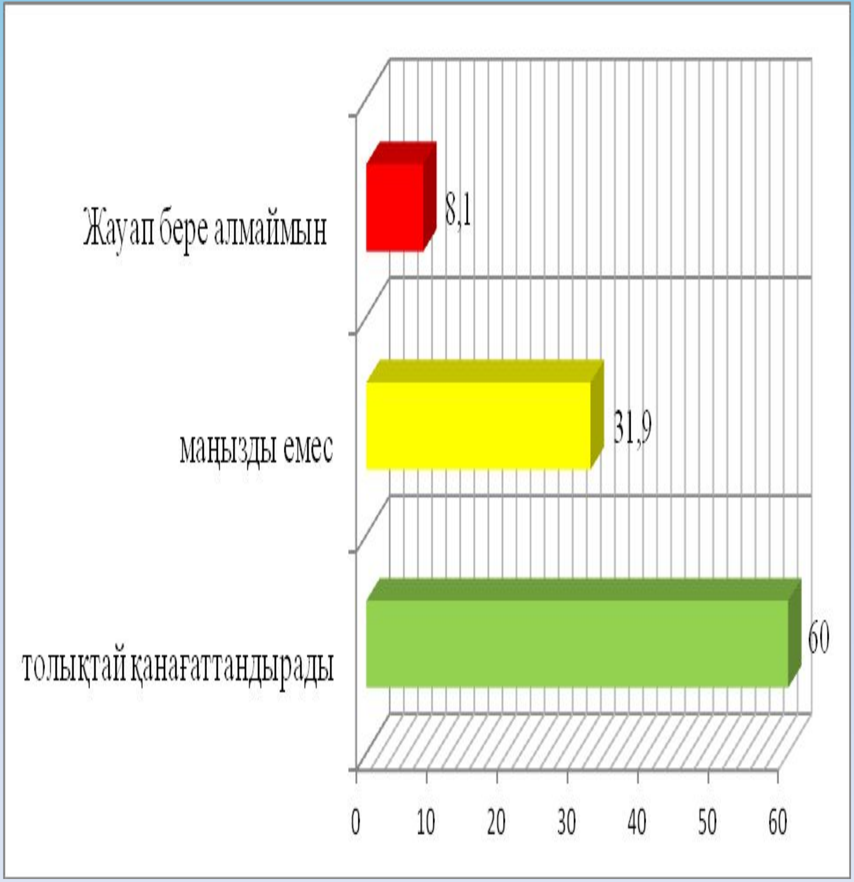

- **Медициналық көмек сапасы мен қол жетімділігін қамтамасыз ету үшін медициналық ұйымның орналасқан жерінің маңыздылығын бағалау**

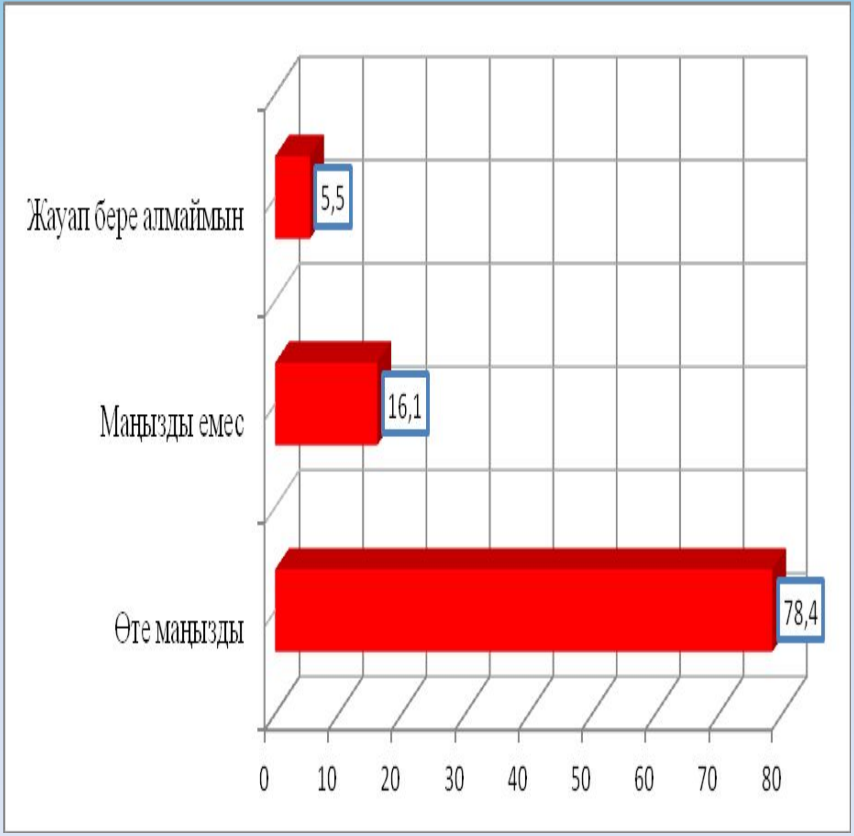

Медициналық ұйымдардағы жайлылықтың жалпы деңгейін бағалау

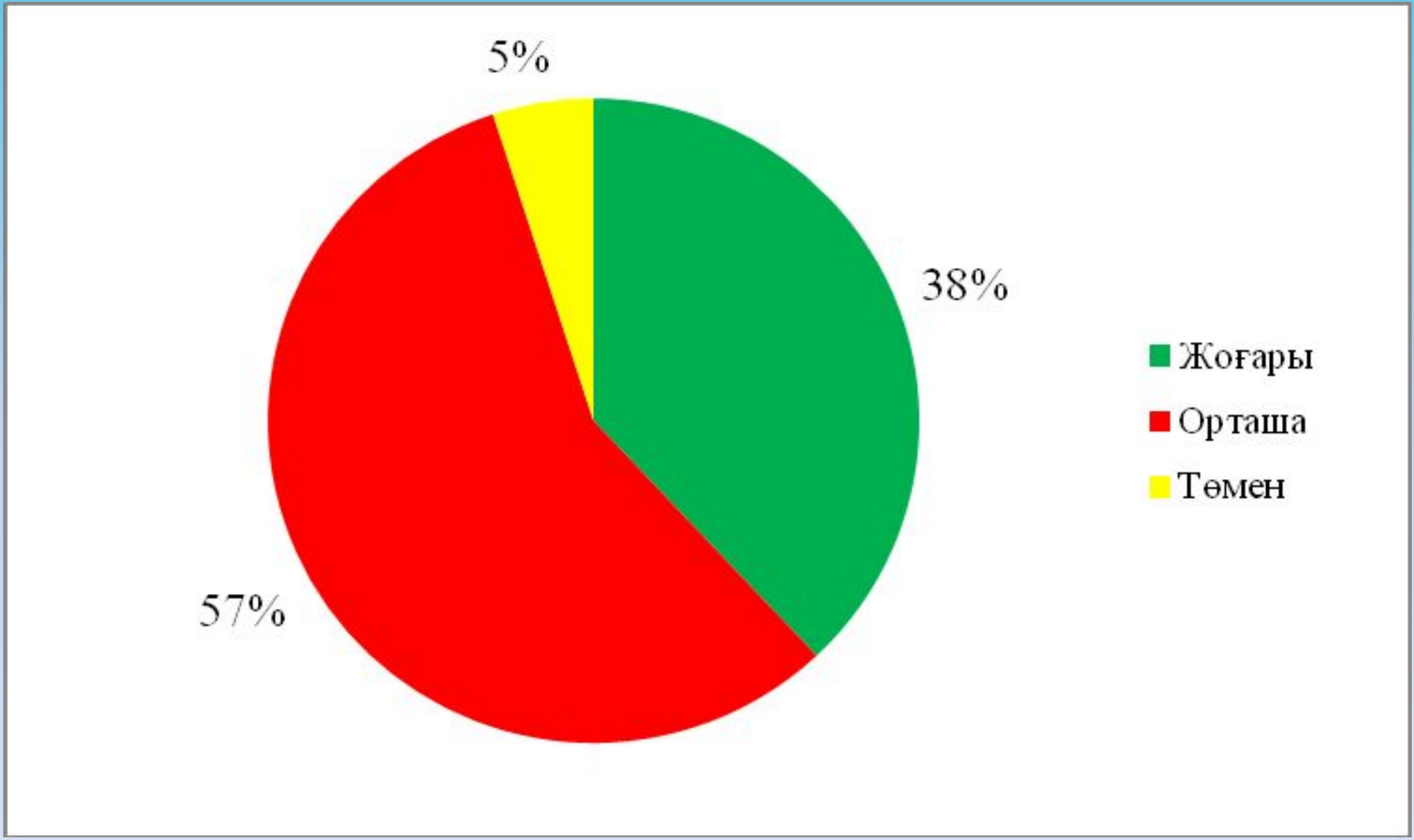

- **Медициналық қызметкерлердің жеке гигиенаға арналған құрал-жабдықтарымен (қолғаптар, маскалар) қамтамасыз етілуінің бағасы**
-

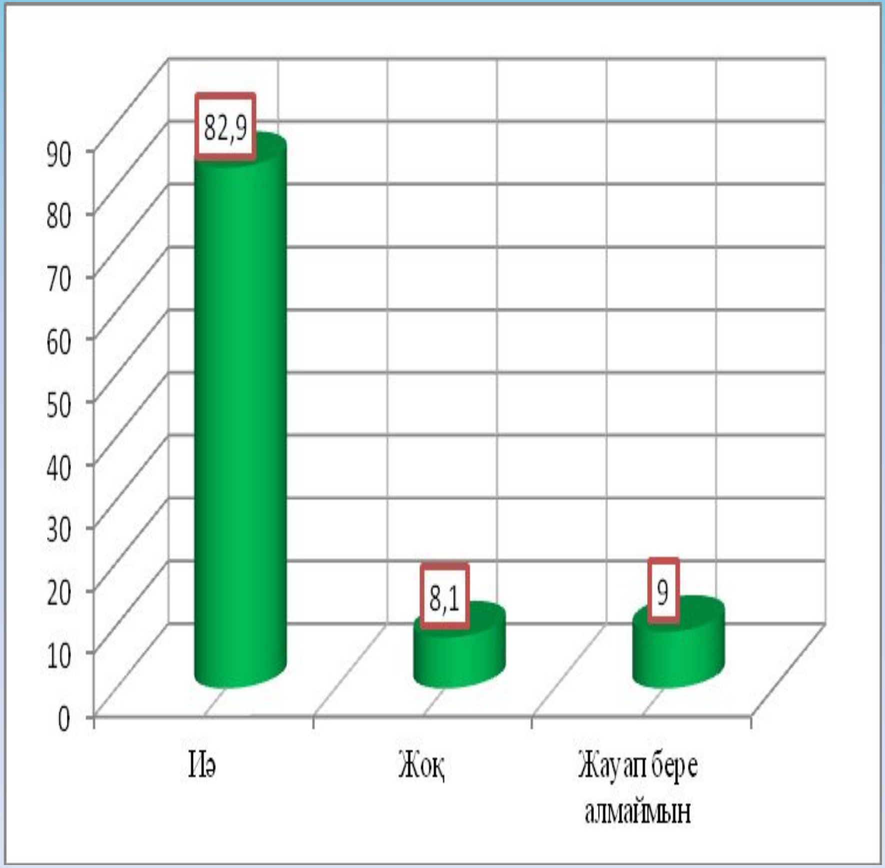

- **Медициналық қызметкерлердің аурухана ішілік инфекция мен медициналық қалдықтарды жоюға қатысты ақпараттылығын бағалау**

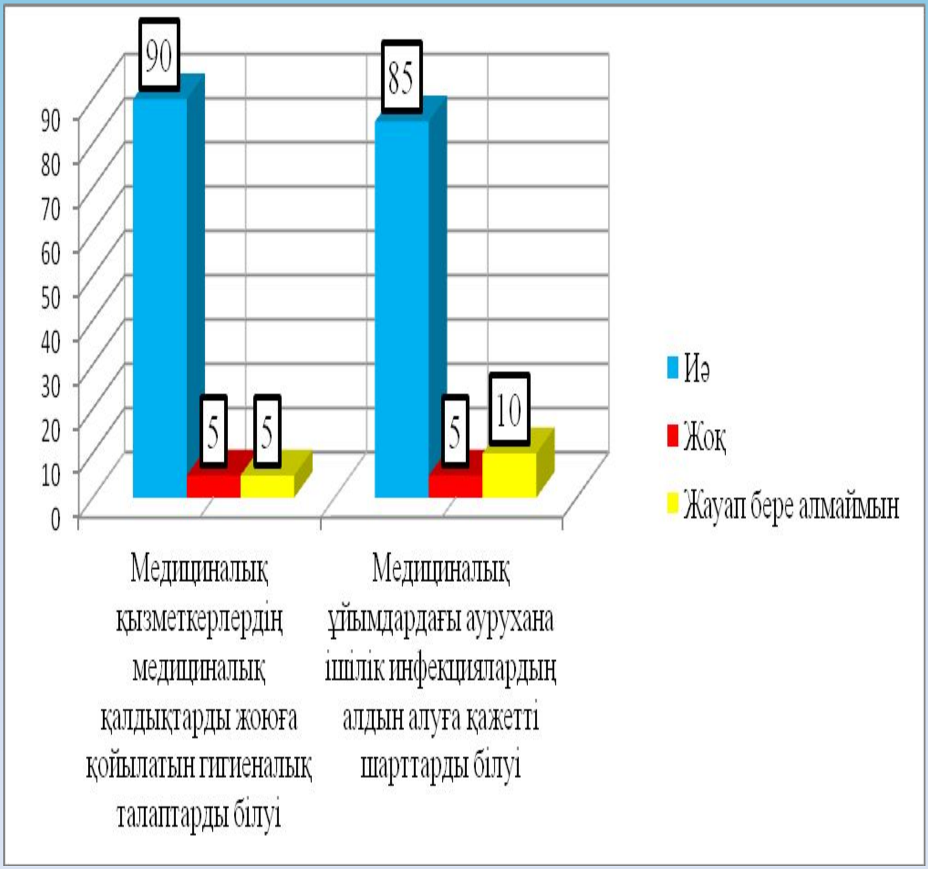

Медициналық көмек сапасына әсер ететін факторларды медициналық қызметкерлердің бағалауы (%)

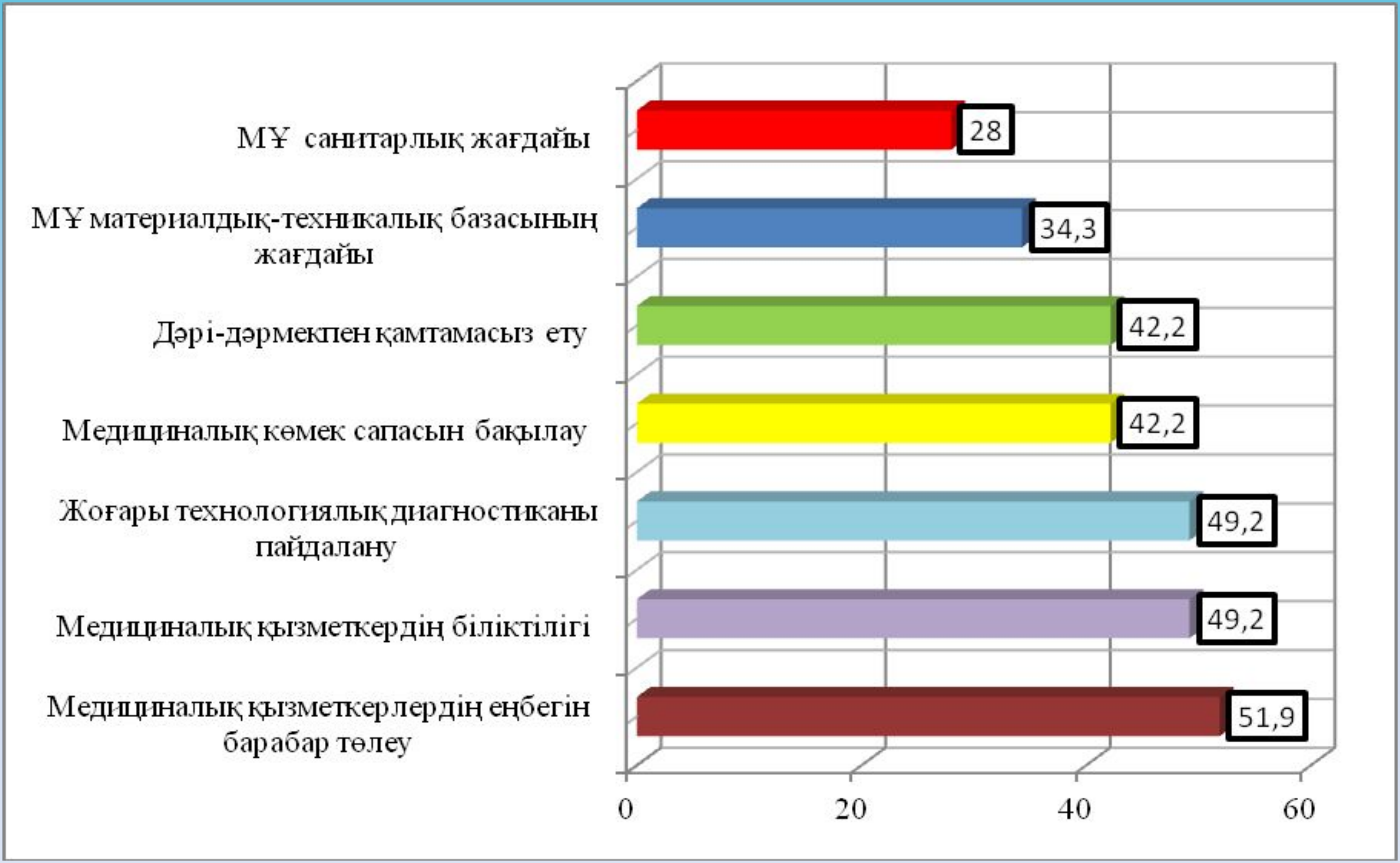

ШЕШІМДЕР

1) Пациенттерді қажетті санитарлық-гигиеналық және тұрмыстық жағдайлармен қамтамасыз ету - медициналық көмек сапасы жүйесінің басымдылықты элементтерінің бірі. Медициналық ұйымдардағы санитарлық-гигиеналық шарттар 78% тұрғындардың пікірінше көрсетілетін медициналық көмектің тиімділігіне және сапасына әсер етеді. Аталған көрсеткіш жалпы алғанда толығымен медициналық көмек сапасын бағалауға сәйкес келеді. МҰ-ның санитарлық-гигиеналық жағдайлары 60,9% сауалнамаға қатысушылар үшін көрсетілетін қызмет сапасын сипаттауда өте маңызды деп атаған.
2) Медициналық ұйымдардағы жеке бас гигиенасын сақтауға арналған санитарлық-гигиеналық және тұрмыстық жағдайлардың арасындағы халықты қанағаттандырмаған себептердің ішінде: ауруханалық бөлмелердің толықтылығы (62% сауалнамаға қатысушылар); ыстық сумен, орталық шаруашылық ауыз сумен қамтамасыз етудің, қолайлы дәретханалардың, ауруханалық палаталардың ауасын кондиционерлеу жүйесінің болмауы (63,8%); демалыс орындарының болмауы (70,2%); табиғи жарықтандыру деңгейінің жеткіліксіздігі (61,0%); гигиеналық заттар мен керек-жарақтардың болмауы (76,9%) аталынды.
3) Ауруханаларда көбіне сапалы тамақпен қамтамасыз етуге және ұйымдастыруға қатысты сұрақтар шешілмеген. Ауруханадағы тамақтандырудың ұйымдастырылуына тек 59% емделуші қанағаттанған. 70% сауалнамаға қатысушылар тағам көлемін жеткілікті деп атаса да, ауруханадағы тағам сапасын өте жақсы және жақсы ретінде 90% бағалады.
4) Көптеген ауруханаларда төсек жабдықтарын жиі ауыстыру сұрақтары әлі де шешімін таппаған. Аптасына бір рет төсек жабдықтарын ауыстырып тұрады деп 32% жағдайда, 12-14 пайыз жағдайда – 10 күнде 1 рет ауыстырады десе, ауруханада үйден алып келген төсек жабдықтарын қолдандық деп 28% тұрғын жауап берді.
5) Тұрғындар мен медициналық қызметкерлердің пікірі бойынша медициналық ұйымдарға 41% жағдайда косметикалық немесе басты (24,7%) жөндеу жұмыстары керек екендігі белгіленген. 25% жағдайда аумақтың қолайлылық деңгейінің төмендігі берілген, сонымен аурухана аумағындағы емделушілерге арналған сәйкес жағдайлармен қамтамасыз ету және қолайлылықтың қажеттілігін сауалнамаға қатысушылардың 71,1% көрсетті.

•

ТӘЖІРИБЕЛІК ҰСЫНЫСТАР

Медициналық ұйымда:

- МҰ практикасына пациенттерді іріктемелі сауалнаманы жүргізуді пациенттердің нақты ұйымдардағы, олардың құрылымдарындағы және т.с.с. санитарлық-гигиеналық және тұрмыстық жағдайлармен қанағаттанушылығын анықтау, сауалнама нәтижелерін ары қарай талдау мен ағымдағы кемшіліктерді жою бойынша іс-шаралардың жоспарын әзірлеу мақсатында енгізу.
- - санитарлық-гигиеналық және тұрмыстық жағдайларды жақсартуға бағытталған қызметті жоспарлаған және жүзеге асырылған кезде, ең алдымен, осы зерттеу нәтижесінде анықталған кемшіліктере негізделеді.
- - медициналық ұйымдарды қажетті құрал-жабдықпен жабдықтау және штаттық кестеге санитарлық-гигиеналық жағдайларды бақылайтын мамандарды енгізу. Аталған мамандар келесі көрсеткіштер бойынша тексеру жүргізеді: микроклимат, жарықтандыру, ал жағдайларды (санитарлық- бактериологиялық, шуыл, газ, тозаң факторы бойынша, иондалған және иондалмаған сәулелену бойынша және т.с.с.) толық бақылау үшін тиісті мүмкіндіктер болмаған жағдайда, оны аттестациялық лабораторияларын тартумен жүзеге асырылады.
- Санитарлық-эпидемиологиялық ережелерді және нормаларды сақтау, қажетті санитарлық-гигиеналық және тұрмыстық жағдайларға сәйкестік пациенттерді қамтамасыз ету туралы талапты әзірленетін және бекітілетін диагностика мен емдеу стандарттарының «Жалпы ережелер» бөліміне енгізу.
- Медициналық ұйымдарды ағымдағы санитарлық бақылауды жүзеге асырған кезде іріктемелі сауалнаманы/пациенттерді сауалнаманы өткізу.
- Сауалнамаларды әзірлеу мен пациенттердің сауалнамасын жүргізу кезінде әзірлеген «Медициналық ұйымдағы санитарлық-гигиеналық және тұрмыстық жағдайлармен қанағаттанушылық деңгейін анықтау үшін пациенттердің сұрақтарын сауалнамаға қосуға ұсынылатын сұрақтардың тізімін» пайдалану.
- Жұмыстың нәтижелерін санитарлық эпидемияға қарсы нормаларға және емдеу-профилактикалық ұйымдарды пайдалану мен ұстау ережелеріне өзгерістер мен толықтырулар енгізген кезде пайдаланған орынды.

Практические рекомендации (продолжение)

2. В число критериев оценки качества медицинской помощи, принятых Комитетом по контролю в сфере оказания медицинских услуг, ввести показатели санитарно-гигиенических и бытовых условий в медицинских организациях, в том числе основанные на данных анкетирования пациентов.
3. В разрабатываемые и утверждаемые стандарты диагностики и лечения ввести в раздел «Общие положения» требование о соблюдении санитарно-эпидемиологических правил и норм и об обеспечении пациентов необходимыми санитарно-гигиеническими и бытовыми условиями.
4. При осуществлении текущего санитарного надзора за медицинскими организациями проводить выборочный опрос/анкетирование пациентов.
5. При разработке анкет и проведении анкетирования пациентов использовать разработанный «Перечень вопросов, предлагаемых для включения в анкету опроса пациентов для определения степени их удовлетворенности санитарно-гигиеническими и бытовыми условиями в медицинской организации».
6. Результаты работы целесообразно использовать при внесении корректив в санитарно-противоэпидемические нормы и правила содержания и эксплуатации лечебно-профилактических организаций.

НАЗАРЛАРЫҢЫЗҒА РАХМЕТ!